

!דבר? פם

גיליון 61

פרשת השבוע למשפחה

כא אדר ב תשס"ח • 28 מרץ 2008

מגלינים אדלג יארג
א קפאל "גשר"
פאטלגאל אדגייס אפאלנים
אזא מוסדאל פאפאלך "קשר"?

פאקטל אילי: 052-6040704

אל פאנסל אלגרי:

www.gesher-mazkeret-batya.org.il

מושג השבוע: הבדלה

להביא להבנה טובה יותר באשר למה שאנו שואפים אליו. אולם אז אורבת לפתחנו הסכנה של הסתגרות בארבע אמותנו. לכן חשוב לזכור: כל התיחום הזה כדאי אך ורק אם הוא מוביל למפגש פורה עם האחר. במילים אחרות: הבדלה נגד בדלנות.

פן אנדאל

"להבדיל בין הטמא ובין הטהור" (ויקרא י"א, מ"ו). ההבדלה היא מוטיב חוזר - מהתני"ך ועד לטקס ההיפרדות מהשבת בסופה. כך נוצרים מקומות ורגעים בעלי משמעות מיוחדת. ההבדלה בין הראוי לשאינו ראוי היא הבסיס ליצירת זהות איתנה מחד, ולאפשרות לפגישה בלי חששות עם האחר מאידך. שרטוט קווי הגבול בתוך עולמנו התרבותי אמור

פרשת שמיני (ויקרא ט-יא)

אל ילדיה ואמרה בחיך:
"-אתם דאגתם לערוך את השולחן כשישנתי? אני כל כך גאה בכם, ילדים מקסימים שלי. תודה רבה. בזמן שחשכתם לי, אני ארוץ להתקלח לפני שיגיעו האורחים".
אייל ונועה הביטו אחד בשנייה בגאווה. הם אהבו לשמוע את דברי אמא ונועה אף הסמיקה בעקבות דבריה. אבל אייל, תוך שהוא מנסה להסתיר את שמחתו, אמר:
"-עוד לא סיימנו. בזמן שתלכי להתכונן אנחנו עוד צריכים להוריד את הצלחות מהארון".

"אתה יודע שהצלחות האלה חשובות לי מאוד כי הם מתנה שאבא ואני קיבלנו כשהתחתנו. הן כבודות ואני מעדיפה לחכות שאבא יוריד אותן ולא תסתכן בלשבור אותן".
אייל לא ענה ואמא נכנסה מהר לחדר האמבטיה על מנת להתכונן. אחרי שהיא סגרה את הדלת פנה אייל לנועה ואמר לה בלחש:

"אני הולך להוריד את הצלחות מיד. כך, גם אם אבא יתעכב השולחן יהיה מוכן ואמא תהיה עוד יותר גאה בנו".
"-טוב. תטפס על כיסא על מנת לקחת אותן ותעביר אותן אליי", אמרה נועה.
"-בסדר", ענה אייל.

כך ניסה אייל לתפוס את הצלחות העליונות של הערימה. אבל הן היו באמת גבוהות בשביל ילד בגילו. הוא התרומם על קצות הרגליים, אבל ברגע האחרון החליק וגרר איתו את הצלחת שמעל הערמה שנפלה על הרצפה והתפוצצה לאינספור רסיסים קטנטנים שהתפזרו בכל המטבח. לא חלפו יותר מכמה שניות ואמא נחתה במטבח, ובו בזמן אבא הופיע בפתח הבית. נבוכים ומתביישים התחילו שני הילדים לבכות. נועה הזילה דמעות בשקט, אך אייל פרץ בבכי קולני.

"מה קורה פה?", שאל אבא
"-סיפור נדב ואביהו", ענתה אמא.

בחלק הראשון של הפרשה מתוארת חנוכת המשכן, ושמחת העם בעקבות האש שיורדת משמים על הקרבנות שהוקרבו. אך באמצע השמחה, כנראה בשל ההתלהבות ממה שהתרחש לעיניהם, מקריבים בניו הגדולים של אהרון הכהן, נדב ואביהו, "אש זרה אשר לא ציווה אותם" (ויקרא י', א'). התגובה לא מאחרת לבוא ואש יוצאת מהמזבח וממיתה אותם במקום. סביב הנושא הקשה הזה אני מציע לכם מדרש שאפשר להקריא לילדים.

עייפה מאוד אחרי יום עבודה עמוס נרדמה אמא על הספה, פחות מחצי שעה לפני השעה שבה הזמינה חברים לארוחת ערב.

"היא לא סיימה לערוך שולחן", אמרה נועה.
"-כן, והיא תהיה מאוד נבוכה מזה כשהם יגיעו", ענה אייל.
"-אני לא מבינה למה. אחרי הכל, הם חברים טובים והם יבינו את זה טוב מאוד".

"את יודעת שככה היא, אין מה לעשות".
"-ואבא שלא חוזר! זה הולך להיות לא נעים לה, ולנו גם".
"-יש לי רעיון! אולי נארגן את השולחן בעצמנו. אחרי הכל, זה לא כל כך קשה".

ובלי להתעכב התחילו שני הילדים לערוך את השולחן. נועה שלפה סכינים ומזלגות מהמגירה, ואייל סידר אותם על השולחן. נועה העבירה לו את הכוסות ואת המפיות, והוא סידר אותם ליד כל מקום ישיבה.

פתאום, התעוררה אמא וקפצה על הרגליים.
"-מה קרה, ישנתי? מה השעה?" היא שאלה בבהלה. "אוי, לא סיימתי להתארגן ולא נותר הרבה זמן עד הגעת האורחים", היא הוסיפה בטון מיואש.

אבל לפתע היא הבחינה בשולחן כשהוא מכוסה מפה יפה והכלים מונחים עליה כמספר הסועדים. היא הפנתה מבט

- "מה?", שאלו שני הילדים ביחד והפסיקו לבכות בבת אחת בעקבות ההפתעה.

- "נדב ואביו היו שני בניו הגדולים של אהרון הכהן. כשסוף סוף התחיל המשכן להיכנס לפעולה, הביא העם קרבנות על פי הוראותיו של משה. פתאום ירדה אש על המזבח בלי שאף אחד הצית אותה כדי לאכול את הקרבנות."

- "ויוויוו", פלט אייל.

- "בדיוק", ענתה האם. "ובשפת התורה: 'וירא כל העם וירונו, ויפלו על פניהם'. אלא שאז באו נדב ואביו והקריבו אש על המזבח בלי שאף אחד ביקש מהם לעשות זאת."

- "נדמה לי שהבנתי את המשל", אמרה נועה בפנים עצובות. "הם התלהבו יותר מדי מההצלחה הקודמת ועשו מעשה לא רצוי. כמונו."

- "כן", אמרה אמה, "לזה התכוונתי".

- "ומה קרה להם?" שאל אייל.

- "הם נענשו", התערב אבא.

שני הילדים הביטו זה בזה שניות ארוכות עד שנועה שאלה בקול דק:

שבת שלום!

בן אדם

אב לתלמידים בגן ובכיתה ב' קשת
בי"ס בן גוריון

מה בין ארנבת ושפן לסוגיות 'קשתיות'?

אצבעותיו יש פרסות הדומות לציפורני-אדם. פרוותו חומה, הוא חסר זנב, פעיל ביום וחברותי - חי בעדרים גדולים בנקיקי-סלעים וצמרות-עצים. להבדיל מן הארנבת שנפוצה בכל העולם, השפן מצוי בעיקר באפריקה ואינו מצפין מעבר לטורקיה. כמוכן שבכדי לסבך את העניינים חיית המחמד שאותה רוכשים בחנויות הינה הארנבון - בן-דודה של הארנבת, שקטן ממנה וחי במאורות תת-קרקעיות בחבורות גדולות.

"ואז -

נפתחה הדלת -

והם ראו רגל לבנה ועוד רגל לבנה,

שתי אזנים לבנות וארוכות,

גוף לבן וקטן.

הם עמדו בשקט-בשקט ולא צעקו.

והנה, סוף-סוף, מיץ פטל הארנב." מיץ פטל (חיה שנהב)

מה בין ארנבת ושפן לסוגיות 'קשתיות'?

לקראת סופה מספקת פרשת השבוע קורס מזורז דיני כשרות, שכולל רשימה מדוקדקת של בעלי-חיים אסורים ומותרים לאכילה. זוהי הצצה נהדרת אל מגוון בעלי-החיים שחיו בתקופת התנ"ך. מחמם את הלב לראות את שמות העופות, שרובם עדיין מרחפים בשמי הארץ. ביניהם גם כמה מהמתמודדות על התואר הציפור הלאומית - הדוכיפת, הנשר והתנשמת (כולם מוזמנים להשתתף בבחירות דרך אתר החברה להגנת הטבע <http://www.teva.org.il> או בטלפון 054-6887711).

מבין היונקים המצוינים בפרשה נמנים הארנבת והשפן עם החיות הטמאות: "ואת השפן כי מעלה גרה הוא ופרסה לא יפריס טמא הוא לכם ואת הארנבת כי מעלת גרה הוא ופרסה לא הפריסה טמאה הוא לכם" (ויקרא יא ה-ו). כמה מילים על זואולוגיה: אני משערת שכולם מכירים את הבלבול בין הארנבת לשפן. זו המנתרת בשדות בשעות הערב עם האוזניים הארוכות היא הארנבת. לעומתה השפן הוא בצבע חום עם אוזניים קטנטנות. הארנבת שייכת לסדרת ה'ארנבאים' שבעבר שויכה למכרסמים. היא ידועה באפרכסות אוזניה הארוכות, שמשמשות לשמיעה ולצינון בימי הקיץ הלוהטים. הארנבת פעילה בלילה, לרוב חיה בבידוד, צבע פרוותה חום כהה ומשתנה בהתאם למיקומה הגיאוגרפי והיא בעלת זנב קצר. לעומתה שייך השפן לסדרת ה'שפנאים', ועל אף הדמיון אינו נמנה על המכרסמים, אלא קרוב משפחה של הפיל (!). השפן מפריס פרסה - בקצות

ארנבת פלדה

שפן-פסלים

www.maslulim-israel.co.il www.hironit.co.il

ייתכן כי המקור לבלבול בין השניים נובע מכך שבאירופה אין שפנים, ומחדשי השפה העברית שהיו תושבי אירופה אימצו את הארנבון בתור החיה המתאימה. בחפשי אחר חומר רקע על המקור לזהות השגויה של הארנבת כשפן, נחשפתי לעולם מסעיר ואולי אפל של ההידברות בין היהודים הדתיים לבין החילוניים. מסתבר שזוהי אחת מנקודות הניגוח הנפוצות בהידברות על אמיתותה של התורה, היות והשפן והארנבת (כפי שאנו מכירים אותם כיום) אינם מעלי גרה. המתנגחים אוהבים להיתלות בשוני זה בכדי לפסול את ההיגיון המקראי, בעוד המסבירים עונים בשצף קצף ל"אנשי הכפירה" כי "מי אמר שהשפן הוא שפן והארנבת ארנבת...". בכדי להסביר את העלאת הגרה של השפן והארנבת יש השולפים מידע אנטומי מעמיק על קיומן של מספר

לבין רעהו היהודי החופשי. עומק השיחה סוחף אחריו פלפול היסטורי, תרבותי, ביולוגי וגיאוגרפי. לטעמי הדיון חשוב יותר ממסקנותיו. לפני שבועיים קראה מעל דפי העיתון גלית כספי-כהן להחליט ולצאת באמירה חד משמעית לגבי מהות קהילת קשת. לדידי, דווקא העמימות מאפשרת את הדיון הפתוח. בקהילה צעירה יש צורך להידברות מעמיקה לפני היכולת להכריע על החלטות פוליטיות שבראי ההיסטוריה עלולות להוביל לפילוג. אם בימינו פטלי גירפה ואריה יכולים לשחק במחבואים עם ארנבת, אולי גם אנחנו יכולים ליהנות מדיון שליו.

איאל יוספססרג - בן יואל

אם לתלמידות בגן ובכיתה ב' קשת בייס בן גוריון

מעיים עיוורים לשפן ומכאן ההקשר למעלי גרה אחרים כגון הפרה. ואילו הארנבת נמנית על מוריד גרה שאוכלים את גליהם בכדי לאפשר עיכול משני. בנוסף, הארנבת מניעה את לסתותיה גם כאשר אין מזון בפיה ומכאן היא נצפית כמעלת גרה. בוויכוח הניטש ניתן לראות פנים יפות ומכוערות כאחד: עומק הדיון של המתפלפלים בין מדפי הזואולוגיה לבין מדפי הארון היהודי, לעומת תגובתם המתלהמת של מי מהרבנים שתוקפים את השואלים בשלל תיאורים ממזודת ההשמצות הידועה של חילוניים-דתיים. ב"אופן מפתיע" השפן מכבב גם שם - בכינוי הגנאי הידוע של חילוניים - 'אוכלי שפנים'.

ואני, שטובלת עטי בקסת וידי נצרבות מלהט הויכוח, חושבת שזו דוגמא נהדרת לצורך בדו-שיח הפתוח בין היהודי המאמין

הרהורים כשרים

שלא מסוגל להבחין בין בשרי לחלבי, האם עליו גם להפריד ביניהם? אני חושב שלכל גיל יש את רמת המודעות שהוא מסוגל לה, וצריך להתאים את המושגים לרמה הזו. אני בהחלט חושב שילד בכיתה א' יכול להתמודד עם מושג הכשרות. לא ברמה ההלכתית, אבל ברמת המהות. זו גם כל מטרת החינוך. לפי ההלכה, ילד אינו חייב לשמור כשרות. חל עליו רק דין "חינוך". מהו חינוך לשמירת כשרות אם לא מצב בו הילד בודק אם האוכל כשר לפני שהוא מכניס אותו לפה? הכשרות הופכת מדבר אמורפי מופשט למשהו מעשי יום-יומי. נדמה לי שאין צורך בחוקים וכללים כדי לשמור על ילדינו בבעיה סטרילית. אני חושב שמהמצב הנוכחי, הם מרוויחים ומתחנכים בצורה הטובה ביותר. זהו עוד רווח מהמערכת החינוכית הנפלאה הזו.

אריאל ידן

אב לתלמידה בכיתה א' קשת בייס בן גוריון

"משנכנס אדר": ילדי כיגה א' קלח
באלו אלגל שמח עם ילדי כיגה ב'
בכיגה פיזוקה אכבאז ראש חודש אדר

פרשת שמיני היא אחד ממקורות הלכות הכשרות הנהוגות כיום. סוף הפרשה מוקדש לרשימה ארוכה של בעלי חיים, כשרים ושאינם כשרים. הוגים רבים התלבטו בטעם הדברים. כמעט כל הגישות שאפשר להעלות על הדעת נכתבו, מגישה מיסטית של פגיעה "בתזונת הנשמה" ועד החוק היבש חסר הטעם.

הכשרות היא אחד הנושאים הכי פופולריים בחוויה הדתית היום. הייתי אומר, אפילו, שכשרות מגיעה למקום השני, מיד אחרי הצניעות. הכשרות נתפסת כאחת מאבני הבוחן של החיים הדתיים. דתי יכול לגנוב, דתי יכול אפילו לרצוח, אבל אין כזה דבר דתי שלא שומר כשרות. זה כבר אוקסימורון. הפופולריות הרבה של דיני הכשרות מביאה איתה גם החמרות וחומרות אין ספור. חיפשתי קצת בספרי שאלות ותשובות מודרניים ונדהמתי למצוא שאלות בסגנון: "האם מותר לתינוק לינוק או לקבל בקבוק אחרי שטעם בשר?" קשה לי לקבל את הגישה המיסטית, לפיה ילד קטן שאוכל לא כשר נפגע. כשרות היא לא ביולוגיה או רפואה. הוכחה לכך אפשר לראות בדין "בן פקועה". בקצרה, ייתכן מצב של פרה שהחלב שלה הוא בשרי (!), ושאינה חייבת שחיטה כדי להיאכל. הועלתה אפילו הצעה להקים עדרים של כאלה פרות כדי לפתור את בעיות הכשרות דה-פקטו. גם בקהילתנו עולה מידי פעם שאלת הכשרות אצל הילדים. מה קורה לילד דתי המבקר את חברו החילוני? מה עם האוכל שהילדים חולקים בבית הספר? גם אני נתתי את דעתי על המצב הזה. דווקא מצאתי בו הרבה רווח. ילד דתי הלומד במסגרת סטנדרטית לא נחשף למושגים אלה של כשרות. הוא לא מתמודד עם המושג של שמור כשרות. הבת שלי מתעסקת עם הכשרות. היא מתרגלת שמירת כשרות. היא יודעת לשאול אם האוכל שמגישים לה הוא כשר. היא יודעת להפריד בין בשרי לחלבי. היא רואה בזה דבר פשוט, כי היא תרגלה את זה פעמים רבות. "מה אם היא תיכשלו?" ישאלו החרדים לכשרותה. אני חושב שצריך להפסיק לפחד מכשלונות. מי שלעולם לא נכשל גם לא מתקדם לשום מקום. אנחנו מדברים על הנושא, היא מעלה שאלות. אנחנו לומדים מהסיטואציות השונות. ילד

יום בגלס ומאופר בגלן דאז

פרימין בביג ספר בן גרין

יום פילמארג בגלן דאז

	ר				
א	ש	ק	ה	ש	מ
אזדיא אפאריא	ב	הפינה פלסאליא			
א					

שורף חסי פת

יו

בפרשת שמיני (ויקרא יא) מצוינים כל העופות האסורים למאכל. חלק מהעופות הללו מופיעים בחידה אך שמם נחצה לשניים. חברו חזרה את שמות העופות ונסו למצוא מהו העוף הכשר היחיד ששמו השתרבב לחידה.
הפלאה! נלך ופאדע לאצברג

ע

נ

ינ

שר

דוכי

חרף

נה

ש

רב